

Quản lý hoạt động tự đánh giá trong kiểm định chất lượng giáo dục ở các trường th thành phố Thủ Đức, thành phố Hồ Chí Minh

Nguyễn Thị Kim Trang*

*Trường ĐH Trà Vinh

Received: 12/5/2023 Accepted: 18/5/2023 Published: 23/5/2023

Abstract: From the research results on the management of self-assessment activities in educational quality accreditation in primary schools in Thu Duc city, Ho Chi Minh City; The article proposes measures to improve the effectiveness of the management of the above-mentioned self-assessment activities.

Keywords: Self-assessment activities, education quality accreditation, primary school, Thu Duc city.

1. Đặt vấn đề

Mục tiêu của giáo dục TH là hình thành cơ sở ban đầu cho sự phát triển về đạo đức, trí tuệ, thể chất, thẩm mỹ, năng lực của học sinh (HS); chuẩn bị cho học sinh tiếp tục học THCS.

Đảm bảo và nâng cao CLGD được thực hiện hiệu quả thông qua hoạt động kiểm định chất lượng giáo dục (KĐCLGD) là xu hướng chung của thế giới và Việt Nam Các trường TH tiến hành KĐCL nhằm mục đích đánh giá mức độ đáp ứng của trường đối với các mục tiêu và tiêu chuẩn CLGD đã đề ra; đồng thời xác định những điểm mạnh và điểm yếu của trường để làm cơ sở cho việc xây dựng các biện pháp phù hợp để cải thiện và nâng cao CLGD. Bên cạnh đó, KĐCL còn giúp các trường TH công khai minh bạch với cơ quan quản lý cấp trên và xã hội về CLGD của nhà trường. Hoạt động KĐCL bao gồm hai giai đoạn chính, tự đánh giá và đánh giá ngoài. Tự đánh giá là một khâu quan trọng của quy trình KĐCLGD. Hoạt động tự đánh giá ngoài việc là cơ sở để các trường tiến đến thực hiện đánh giá ngoài còn giúp nhà trường tự rà soát chất lượng các HĐGD để điều chỉnh mục tiêu và kế hoạch hoạt động cho giai đoạn tiếp theo. Chính vì vậy, hoạt động tự đánh giá là cần thiết và bắt buộc đối với các trường TH.

Trong những năm qua TP Thủ Đức cũng đã thúc đẩy các trường TH trên địa bàn đẩy mạnh hoạt động KĐCL. Mặc dù hoạt động này đã gặt hái được những thành tựu nhất định nhưng vẫn còn nhiều hạn chế, khó khăn. Ngày 27/09/2021, Sở GD&ĐT TP Hồ Chí Minh đã ban hành công văn số 2596/SGDĐT-KTKĐ về việc hướng dẫn thực hiện công tác đánh giá CLGD năm học 2021- 2022. Công văn hướng dẫn các trường thực hiện hoạt động tự đánh giá định kỳ hàng năm theo các quy định của Bộ GD&ĐT để

NCCL báo cáo tự đánh giá và cải tiến chất lượng của nhà trường trong và sau quá trình tự đánh giá. Như vậy, KĐCL ở các trường TH là nhiệm vụ quan trọng của hệ thống giáo dục TP Thủ Đức. Do đó, cần phải đánh giá thực trạng hoạt động tự đánh giá và QLHD tự đánh giá ở các trường TH trên địa bàn thành phố để tìm ra các ưu điểm và hạn chế của hoạt động này, trên cơ sở đó xây dựng các biện pháp phù hợp nhằm cải thiện và nâng cao hiệu quả hoạt động tự đánh giá.

2. Nội dung nghiên cứu

Các khái niệm cơ bản

2.1.1. *Chất lượng giáo dục (CLGD)*: được đánh giá thông qua mức độ đạt được mục tiêu giáo dục của một CTGD cụ thể. Có thể hiểu CLGD là sự đáp ứng các mục tiêu mà nhà trường đã đề ra căn cứ trên các yêu cầu của luật Giáo dục và nhu cầu về nguồn nhân lực cho sự phát triển kinh tế, xã hội của địa phương và đất nước.

2.1.2. *Kiểm định chất lượng trường TH*

Khoản 2 Điều 2 Thông tư số 61/2012/TT-BGDĐT của Bộ GD&ĐT (2012) quy định: “Kiểm định CLGD là hoạt động đánh giá và công nhận mức độ thực hiện mục tiêu, chương trình, nội dung giáo dục đối với nhà trường và cơ sở giáo dục khác. Kiểm định CLGD gồm có KĐCL cơ sở giáo dục (gọi tắt là kiểm định trường) và kiểm định chất lượng CTGD (gọi tắt là kiểm định chương trình)”. Có thể hiểu KĐCL trường TH là quá trình đánh giá, công nhận trường TH đạt các tiêu chuẩn CLGD do cơ quan, tổ chức có thẩm quyền ban hành, cụ thể là Bộ GD&ĐT.

2.1.3. *Tự đánh giá trong KĐCL trường TH*

Khoản 5 Điều 2 Thông tư số 42/2012/TT-BGDĐT của Bộ GD&ĐT (2012) quy định: “Tự đánh giá của cơ sở, cơ sở GDTX là hoạt động tự xem xét, KTĐG của cơ sở GDPT, cơ sở GDTX theo tiêu chuẩn đánh

giá CLGD do Bộ GD&ĐT ban hành”. Có thể hiểu tự đánh giá trường TH là hoạt động tự xem xét, KT&ĐG của trường TH theo các tiêu chuẩn đánh giá chất lượng do Bộ GD&ĐT ban hành.

2.2. Đánh giá chung về thực trạng hoạt động tự đánh giá trong KĐCLGD tại các trường TH TP Thủ Đức

Tác giả lựa chọn đối tượng khảo sát bằng bảng hỏi là giáo viên đang làm công tác quản lý (Hiệu trưởng, hiệu phó), làm công tác giảng dạy của 15/56 trường TH trên địa bàn Thành phố Thủ Đức với số lượng là 260 người. Kết quả như sau:

2.2.1 Ưu điểm: Kết quả đánh giá thực trạng về hoạt động tự đánh giá trong kiểm định chất lượng tại 15 trường TH TP Thủ Đức và QLHĐ tự đánh giá trong kiểm định chất lượng tại 15 trường TH TP Thủ Đức đều cho kết quả rất khả quan, các nội dung qua đánh giá các bên liên quan đều cho kết quả ĐTB lớn hơn 3,40 ở ĐTB chung và ĐTB từng tiêu chí. Điều đó chứng tỏ rằng:

Một là, cơ cấu tổ chức bộ máy nhà trường đầy đủ, theo đúng quy định của Điều lệ trường TH. Các hội đồng, tổ chuyên môn và các tổ chức chính trị, đoàn thể trong nhà trường đều hoạt động tích cực, hiệu quả. ĐNGV của trường đoàn kết, tinh thần trách nhiệm cao, năng lực chuyên môn nghiệp vụ vững vàng, hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ được giao.

Hai là, hệ thống CSVC của nhà trường đáp ứng đầy đủ các yêu cầu dạy và học đáp ứng yêu cầu của các HGD và KĐCLGD.

Ba là, xác định mục đích tự đánh giá là một giải pháp quản lý chất lượng và hiệu quả nhằm mục đích đánh giá hiện trạng, xác định chính xác các điểm mạnh, điểm yếu của nhà trường theo tiêu chuẩn đề ra. Từ đó xây dựng và phát huy các thế mạnh, khắc phục những điểm yếu để đảm bảo CLGD của nhà trường không ngừng phát triển.

Bốn là, phương pháp và công cụ đánh giá để tiến hành tự đánh giá, nhà trường đã căn cứ vào thông tư theo quy định của Bộ trưởng Bộ GD&ĐT trong việc xác định yêu cầu, gợi ý tìm minh chứng theo tiêu chuẩn đánh giá CLGD trường TH làm công cụ đánh giá.

Năm là, hội đồng tự đánh giá của nhà trường đã xây dựng kế hoạch tự đánh giá khoa học thể hiện rõ mục đích, phân công trách nhiệm cho các thành viên cụ thể, dự kiến các nguồn lực và thời điểm cần huy động rõ ràng, xác định công cụ đánh giá đúng đắn, các nguồn thông tin minh chứng chính xác. Xác định thời gian biểu cho từng hoạt động thuận lợi.

Hội đồng tự đánh giá của trường đã xác định rõ các nguồn nhân lực, cơ sở vật chất, nguồn tài chính cần huy động. Công việc thu thập các thông tin minh chứng cho từng tiêu chí được Hội đồng thực hiện đúng kế hoạch. Nhờ đó mà tiến độ và chất lượng công việc được đảm bảo. Sau khi hoàn thành các phiếu đánh giá tiêu chí, lập bảng mã và hộp thông tin minh chứng, Hội đồng tự đánh giá đã hoàn thiện báo cáo đúng thời gian dự kiến trong kế hoạch.

Báo cáo tự đánh giá đã thể hiện tính tự chủ và chịu trách nhiệm của nhà trường các điểm mạnh, hạn chế đều được mô tả đầy đủ. Mỗi tiêu chí đều có kế hoạch thực hiện, cải tiến chất lượng trong thời gian tới. Các mô tả, nhận định, kết luận đưa ra trong quá trình tự đánh giá đều dựa trên các minh chứng cụ thể, rõ ràng, đảm bảo độ tin cậy. Báo cáo tự đánh giá của trường đã bao quát đầy đủ các tiêu chí trong tiêu chuẩn đánh giá chất lượng nhà trường theo quy định của Bộ Giáo dục và Đào tạo.

2.2.2 Hạn chế: Kết quả đánh giá thực trạng QLHĐ tự đánh giá trong KĐCL tại 15 trường TH thành phố Thủ Đức được lựa chọn khảo sát cho thấy đây là các nội dung còn phần nào bất cập được các trường có định hướng để cải tiến trong thời gian tới:

Tổ chức và quản lý nhà trường

CBQL, giáo viên, nhân viên và học sinh

Thành lập hội đồng tự đánh giá

Lập kế hoạch tự đánh giá

Thu thập, xử lý và phân tích các minh chứng

Đánh giá các mức đạt được theo từng tiêu chí

Viết báo cáo tự đánh giá

Triển khai các hoạt động sau khi hoàn thành báo cáo tự đánh giá

Giúp xác định và chuẩn bị đầy đủ các nguồn lực về vật chất và con người phục vụ cho hoạt động tự đánh giá

Nghiên cứu, đánh giá điều kiện thực tế của địa phương và nhà trường

Xác định nhân sự tham gia vào hoạt động tự đánh giá

2.3. Các biện pháp QLHĐ tự đánh giá trong KĐCL ở các trường TH TP Thủ Đức

2.3.1. Nâng cao hiệu quả thực hiện các bước trong quy trình tự đánh giá

Chỉ đạo xuyên suốt các hoạt động TĐG trong quá trình triển khai thực hiện;

Tăng cường chỉ đạo các hoạt động liên quan đến hoạt động bảo đảm và cải tiến chất lượng;

Nâng cao năng lực cho CBQLGD các cấp có những thông tin cần thiết về thực trạng TĐG của đơn

vị, đánh giá được mức độ hoàn thành nhiệm vụ được phân công;

Chỉ đạo kịp thời, khuyến khích, hỗ trợ những sáng kiến hay, đảm bảo cho hoạt động TĐG được theo dõi, đôn đốc thường xuyên;

Tạo ra một mạng lưới thông tin, thể hiện sự phối hợp giữa CBQL và những người thực hiện nhiệm vụ TĐG;

Cơ sở để thực hiện các chế độ, chính sách cho đội ngũ tham gia TĐG.

Đảm bảo sự đồng thuận trong quá trình triển khai thực hiện;

Quán triệt tinh thần cho các thành viên tham gia vào công tác tự đánh giá trong nhà trường;

2.3.2 Nâng cao nhận thức của CBQL, GV về tầm quan trọng của QLHD tự đánh giá

Biện pháp này giúp CBQL và GV nhận thức đầy đủ, sâu sắc vai trò và tầm quan trọng của hoạt động liên quan đến công tác ĐBCL, đặc biệt là hoạt động tự đánh giá từ đó nâng cao ý thức trách nhiệm, cùng nhau thực hiện nhiệm vụ chung của nhà trường; đồng thời tạo sự đồng thuận, tạo động lực và cam kết quyết tâm thực hiện TĐG, từng bước xây dựng văn hóa chất lượng theo hướng mỗi cá nhân, vị trí trong nhà trường đều có trách nhiệm ĐBCL công việc của mình

Tạo điều kiện cho đội ngũ CBQL, GV, NV tiếp cận kiến thức về TĐG thông qua các hội nghị, hội thảo và các hình thức khác.

Nâng cao năng lực cho đội ngũ CBQL, GV trong nhà trường về việc triển khai công tác tự đánh giá từ lập kế hoạch TĐG, thu thập hồ sơ minh chứng, viết phiếu tiêu chí, viết báo cáo tiêu chí/tiêu chuẩn.

-2.3.3. Chú trọng lập kế hoạch hoạt động tự đánh giá

Nhà trường lập kế hoạch hoạt động TĐG nhằm xác định thực trạng chất lượng, hiệu quả giáo dục, tình hình, nhân lực, CSVC từ đó thực hiện các biện pháp cải tiến, nâng cao CLGD của trường, đảm bảo cho việc xây dựng kế hoạch và tổ chức thực hiện một cách đồng bộ, kịp thời, có sự phối hợp chặt chẽ giữa các bộ phận có liên quan, đạt được hiệu quả cao.

Bên cạnh đó, thông qua việc lập kế hoạch hoạt động TĐG giúp nhà trường xác định rõ tầm nhìn, các điểm mạnh, điểm yếu, thời cơ, thách thức của nhà trường và đề xuất các biện pháp nhằm từng bước nâng cao CLDH. Xác định rõ mục đích của việc lập kế hoạch TĐG.

Xác định phạm vi tự đánh giá theo bộ tiêu chuẩn đánh giá CLGD phổ thông theo Thông tư của Bộ GD&ĐT.

Xác định công cụ TĐG: Tiêu chuẩn đánh giá

trường TH ban hành kèm theo Thông tư 17/2018/TT-BGD&ĐT và các tài liệu hướng dẫn.

2.3.4 Quản lý việc thực hiện các nội dung tự đánh giá

Kiểm toàn công tác tổ chức các hoạt động liên quan đến công tác tự đánh giá trong nhà trường; Đảm bảo các nguồn lực trong quá trình triển khai thực hiện, góp phần giúp công tác TĐG luôn diễn ra đúng theo kế hoạch. Sắp xếp các thành viên tham gia vào công tác tự đánh giá theo năng lực cá nhân; huy động các lực lượng tham gia. Tổ chức các hoạt động theo đúng chức năng và nhiệm vụ được phân công. Thống nhất quan điểm tổ chức thực hiện từ lãnh đạo đến nhân viên trong nhà trường, điều hành công tác TĐG theo trật tự, kỷ cương, đảm bảo cho công tác TĐG diễn ra theo đúng kế hoạch đã xây dựng. Giải quyết những khó khăn, vướng mắc phát sinh trong quá trình thực hiện công tác TĐG. Thúc đẩy tinh thần làm việc của đội ngũ trong quá trình thực hiện TĐG.

3. Kết luận

Tự đánh giá được xem là yêu cầu bắt buộc của các trường trong quá trình cải tiến và nâng cao chất lượng đào tạo. Đây được xem là một khâu quan trọng trong việc lập kế hoạch nâng cao chất lượng đào tạo của trường, là hoạt động bảo đảm chất lượng giúp các trường tự kiểm tra và cải tiến các hoạt động hướng đến hài lòng các bên liên quan. Do đó, tác giả đã đề xuất các biện pháp nâng cao hiệu quả QLHD tự đánh giá ở trường tiểu học được xem là vấn đề cấp thiết. Đây chính là cơ sở quan trọng để tiến hành xây dựng 4 nhóm biện pháp về QLHD tự đánh giá trong kiểm định CLGD ở các trường tiểu học TP Thủ Đức. 4 nhóm biện pháp đều được đánh giá đảm bảo tính cần thiết và tính khả thi cao, đồng thời có mối quan hệ chặt chẽ, gắn bó với nhau. Đây chính là biện pháp giúp các trường triển khai hoạt động tự đánh giá hiệu quả hơn.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2012), *Thông tư số 42/2012/TT-BGDĐT về ban hành quy định về tiêu chuẩn đánh giá CLGD và quy trình, chu kỳ kiểm định CLGD cơ sở GDPT, cơ sở GDTX*. Hà Nội

2. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2012), *Thông tư số 61/2012/TT-BGDĐT về ban hành quy định điều kiện thành lập và giải thể, nhiệm vụ, quyền hạn của tổ chức kiểm định chất lượng giáo dục*. Hà Nội

3. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Thông tư số 17/2018/TT-BGDĐT về Ban hành quy định về kiểm định CLGD và công nhận đạt chuẩn quốc gia đối với trường TH*. Hà Nội